

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštarno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vratice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ruski car na Dunaju.

Dne 27. avgusta dopoldne se je v sijajnem spremstvu z mlado svojo soprogo pripeljal na Dunaj sedanji ruski car Nikolaj II. Skoro vsi člani naše cesarske hiše, na čelu jim presvetli cesar in cesarica, so se zbrali, da pozdravijo rusko carsko dvojico, ki je prvič dospela v glavno mesto Avstrije, da izrazi našemu vladarju in državi spoštovanje in prijateljstvo.

To je gotovo, da je ruski car hotel s svojim obiskom v prvi vrsti izraziti svoje osebno spoštovanje Nj. veličanstvu cesarju Francu Jožefu, ki skoraj že pol stoletja vladajo Avstrijo. Kakor so naš cesar prijatelj miru, pospeševatelj vseh teženj, ki morejo osrečiti človeštvo, isto tako se to mora reči tudi o mladem ruskem carju Nikolaju II. In zato smemo trditi, da dnevi 27. 28. in 29. avgusta, katere je ruski car preživel na Dunaju, se lahko imenujejo praznik miru.

Zlasti je bilo dne 29. avg. krasno defiliranje dunajskih vojaških čet, katerim so zapovedovali naš presvetli cesar, v pričo ruskega carja. Vojaška godba je igrala rusko in avstrijsko cesarsko pesem. Nato sta se odpeljala vladarja s carico in za njimi ostali dostojanstveniki na kolodvor severne železnice, kjer je čakala naša presvetla cesarica. Tukaj sta se oba vladarja zopet in zopet objela in poljubila, in sta se tudi vladarici najprisrčnejše posloveli druga od druge, in potem sta car in carica odpotovala v Kijev.

Toda ruski car menda »ni rojen po srečno zvezdo.« Komu še ni v živem spominu grozna nesreča o njegovem kronanju letos v Moskvi, ko je žalostno smrt našlo okoli 3000 ljudi? In zdaj po velikih slavnostih na Dunaju ga na potu v Kijev zopet zadene sila občutljiva zguba. Njegov slavni minister za vnanje zadeve, knez Lobanov, je večer dne 30. avgusta nagloma umrl za mrtvoudom. Pred postajo Šopetovsk je pri nekem gozdiču bil dar ukazal vlak ustaviti in je bil šel z vsemi spremljevalci na izprehod. Ko se je vrnil na vlak, bil je knez Lobanov že mrtev.

Knez Lobanov se je porodil leta 1825. Na Dunaju je bil blizu 13 let ruski poslanik in kot tak je bil po Giersovi smrti pred poldrugim letom imenovan vnanjim ministrom mogočne Rusije. To imenovanje je vse Avstrije razveselilo; kajti knez Lobanov je dobro poznal avstrijske razmere. Vedel je, da so v našem cesarstvu prav za prav le Madjari nasprotniki Rusije, ker ne morejo pozabiti, da si jih Rusi leta 1848. natepli, pošteni Slovani in Nemci pa si želijo zveze z Rusijo.

In tega avstrijskega prijatelja zdaj ni več! Ali Avstrija se vsaj za bližnjo prihodnost nima ničesar bati; saj je bil ruski car Nikolaj II. ravno pred smrtjo Lobanovo na Dunaju, kjer je bilo toli prisrčno in sijajno vsprejet. Daj Bog, da si car izbere zopet takega vnanjega

ministra, ki bode prijatelj miru, prijatelj Avstrije! Potem se nam tudi ni bati onega trenutka, ko se bode zrušila skoz in skoz gnila Turčija.

Kako naj delavci volijo?

Rekli smo v predzadnjem članku o delavski volilni pravici, da bodo zmago v peti vrsti volilcev po največ krajih odločevali delavci in moški posli. Vprašanje torej nastane, kako bodo ti novi volilci volili? Bržčas se bodo razcepili v dve stranki, v Kristusovo in Anti-kristovo. Neki star in pobožen prošt na Koroškem so enkrat pred volitvami pridgali, da sta od začetka svetá do naših dni prav za prav le dve stranki med človeškim rodom, božja stranka in satanova stranka.

Tako je zdaj tudi med delavci, kar se bo takoj pokazalo pri bodočih volitvah iz pete vrste. Pošteni in verni hlapeci ter dninarji po kmetih, ki se še Boga bojijo, bodo ubogali svoje poštene, verne gospodarje in bodo volili s krščansko stranko; rokodelski pomočniki po mestih, pa tudi mnogi rudarji in tovarniški delavci na deželi so pa v veliki meri zapeljani po krivih naukih socijalnih demokratov. Oni bodo skušali tudi kmečke delavce na svojo stran zvabiti ter bodo svoje preroke pošiljali čez hribe in doline, da bodo na shodih svoje nauke trosili.

Nasproti tem se pa tudi katoličani branijo in ustanovljajo po mestih in tovarnah katoliška delavska društva. Po tovarnah in rudnikih so delavci že zdaj na ti dve stranki razcepljeni. Z volilno pravico nastal bo vedno hušji duševni boj med krščansko in socijalistično delavsko stranko. Poslednja bo širila med slovenske delavce svojega »Delavca«, snovala socijalistična društva in napravljala shode v svojem duhu.

Upati je, da tudi katoličani ne bodo mirovali, da bodo širili med ljudstvo »Gospodarja«, »Glasnik« in druge res krščanske liste, da bodo poleg katoliških delavskih društev v Mariboru, Žalcu in Vitanju ustanovili še več drugih, ter da bodo pridno delavske shode prirejevali, na katerih bodo spretni govorniki dokazovali, kako so nam večne resnice sv. vere tudi v političnih in socijalnih zadevah potrebne, in kako napačne, neizpeljive in protinaravne so nasprotno nakane in trditve socijalnih demokratov.

Dolžnost krščanskih gospodarjev je, da svoje hlapee pred lažnimi preroki svarijo, jim udeležbo pri protikrščanskih shodih odsvetujejo, ter jim dobro, krščansko berilo priskrbijo. Štajarska voli 4 poslance iz nove pete vrste, na slovenski spodnji Štajar pride jeden. Imeli bomo trd boj; kajti delavci po mestih so že večidel za demokratično, protikrščansko stranko obdelani in pri-

dobljeni, vrhu tega pa bodo z njimi najbrž potegnili vsi nemškutarji in nemški nacionalci; kajti te vse veže skupno sovraštvo do duhovščine. Upati pa je, da bodo naši pošteni kmetovalci z malimi izjemami zvesto stali na krščanski strani ter da bodo tudi svoje hlapce in znane dninarje pri naši zastavi obdržali, zato imamo precej upanja, da zmaga naš kandidat, ako le v zapisnikih ne bode preveč naših volilcev izpuščenih. Zato prosimo tudi gg. duhovnike in druge rodoljube, naj kar mogoče pazijo in poskrbijo, da se bo zapisovanje volilcev pravilno in natančno vršilo.

Narodnosti pri teh volilcih ni treba edino povdarjati; kajti revni človek ima več skrbi za svoj vsakdanji kruh. Socijalisti povdarjajo poleg surovega zabavljanja na duhovščino največ vsakdanje potrebe revnega ljudstva in krivice, ki se mu godijo; ako bi naša stranka to zanemarjala, utegnili bi mnogi naših priprostih delavcev vendar nazadnje misliti, da se naša stranka za blagor revnega ljudstva čisto nič ne briga. Povedati se jim mora, da imamo tudi mi resnično voljo, delavcem zboljšati njih stanje, kolikor je sploh mogoče brez krivice do drugih stanov, da se jim plače zboljšajo, kjer so preslabe, da se preskrbijo na starost in v boleznih ter da se jim delavna teža po možnosti olajša in okrajša. Pri tem nam služi v ravnilo krasna in globoko premišljena okrožnica sv. očeta o delavskem vprašanju »Rerum novarum«. Nasprotno se pa na shodih in v časnikih lahko dokažejo zmote socijalno-demokratskih nauk. Oni hočejo vse prekucniti in podreti, pa še sami ne vedó, kako bodo na novo zidali. Njih sanjarije, da hočejo vse ljudi enake narediti, so protinatorne in neizpeljive, kajti iz žabe ne more nihče konja, iz zajca nihče vola narediti. Kakor živali, tako so tudi ljudje med seboj močno različni.

Tudi to, da bi vsi ljudje enako dobro živeli, se ne dá izpeljati; kdor je bistre glave in pridnih rok, bo hotel vedno boljše imeti, ko bebec ali trep, ki ni za nobeno rabo; šampanjsko ali pa tokajsko vino ne raste povsod, ga torej ne morejo vsi piti, — ali se bo moralo v rov izliti, da se enakopravnost ljudij ne bo žalila? Že zdaj imajo socijalistični voditelji prav mastne plače, da se lahko v kočijah vozijo in dobro živijo; kaj bo še le potem, kekar postanejo ministri? Torej enakopravnosti že zdaj nočejo poznati, in je tudi nikdar ne bodo.

Pravi pečat daje socijalistom to, da imajo skoro same Jude za voditelje, zato pa se tudi njih listi kar cedijo od sovraštva zoper katoliško duhovščino. Katoliška cerkev je tista skala, katero satan iz celega srca sovraži, in pri tem sovraštvu ima na svoji strani Jude in prostožidarje (framasoni). Zdej ko so brezverski liberalci po mestih močno opešali in se postarali, da ni od njih dosti več pričakovati, postavili so se Jude socijalnim demokratom na čelo, češ, mlada delavska stranka nam bo spet do krmila in do moči pomagala. Pa že ustajajo tudi krščanski delavci, ki bodo socijalne demokrate z božjo pomočjo srečno premagali.

Cerkvene zadeve.

Slovenci v Marijinem Celju.

Dne 12. avgusta se je vozil od Celja proti Kapfenbergu poseben romarski vlak, pobiraje na vsaki postaji ljube slov. Marijine častilce, namenjene v Marijino Celje. Pri Špiffeldu je naraslo število na 600 romarjev, med njimi 5 č. gg. duhovnikov. Čeravno je zmanjkalo prostora, posebno v ozkih vozovih podružne železnice Kap-

fenberg-sevizenske tako, da je moralo veliko romarjev stoje se voziti, čeravno je bil pot od Sevizena v Marijino Celje 7 ur hoda v dežju težaven, vendar so ga vneti častilci Marijini z veseljem nastopili, prepevaje lavretanske litanije in druge pobožne pesmi.

V sredo večer so se v Mar. Celju uvrstili romarji v dolgo procesijo; spremljani od godbe in 6 gg. duhovnikov, držeči goreče sveče v rokah in prepevaje Marijine litanije, bližali so se k oltarju milostne Matere božje. Kakšen prizor je to bil, ni mogoče dopovedati. Kakor se pravi: »Kdor moliti ne zna, naj se na morje poda!« tako se tudi lahko reče: »Kdor Marije ne pozna, naj se v Mar. Celje poda!«

V četrtek so se od ranega jutra glasile pred milostnim oltarjem Marijine pesmi večinoma le v slovenskem jeziku; kajti ni ga bilo, ki bi se mogel meriti z mičnim petjem naših slov. devic. Slišalo se je od vseh strani: »Kdo je to, ki tako milo poje?« Vsi so posebno občudovali kvarteto. Mi smo pač majhen narod po številu, pa velik po petju. Da bi pa petje tem ljubše bilo Materi božji, so si tudi vsi romarji očistili svoja srca v odkritosrčni spovedi in se okrepečali z nebesko hrano. Ob 9. uri v četrtek je imel č. g. dr. A. Medved, vodja procesije, pridigo, v kateri je do solz ganil poslušalce, razlagaje, kakšno veselje naj Mariji mi napravimo, in kakšno nam bo ona zato pripravila. Potem je imel slovesno sv. mašo za slov. romarje.

Popoldne ob 3. so si romarji ogledali bogato zakladnico kjer nam je g. dr. Medved vsako imenitnost razložil. Vse je častljivo, a videl sem, da si je vsak te dragocenosti ogledal, pa že ga je spet vlekla neka čudna moč k največjemu zakladu nazaj, nazaj k milostnemu oltarju. Tukaj so molili, peli, svoje nadloge Mariji potožili, vsak bi bil rad rekel s Petrom: »Tukaj nam je dobro biti.« Zato pa tudi tako težka ločitev od najboljše Matere! Največ se je pač pela pesem: »Veš, o Marija, moje veselje«; posebno smo pri slovesu vsi bili ganjeni pri besedah: »Zmiraj pri tebi hotel bi stati, ljubljena Mati, zvrzi me ne!«

Kako zaslužljivo je za gg. duhovnike, udeležiti se takih božjih potov in spremljati svoje ovčice, videlo se je v Marijinem Celju; hvaležni romarji so trumoma obdajali dušne pastirje in jim želeli, naj jim Bog in Marija obilno povrne za njih uljudnost in požrtvovalnost, pred vsem srčna hvala č. g. dr. Medvedu za njegov trud, tako tudi č. gg. Jägru, Govediču, Zupaniču in Vlačaviku. Hvala bodi tudi izrečena g. Ferd. Ivanušu, kateri je prevzel podjetje iz tega namena, da se daruje, kar preostaja, za policijsko cerkev. In res, Bog je blagoslovil njegov trud, da je prinesel štiri stotake za hišo božjo. Nazadnjič želimo vsem romarjem, naj se izpolnijo njih srčne želje, da bi videli vsaj enkrat še Mater božjo celjsko, po smrti pa se vekomaj pri njej veselili!

Gospodarske stvari.

Poravnava obtočanih goric.

Iz govora g. Antona Stieglerja, vinorejca v Mariboru, 17. avg. 1896.

Letošnji kavrni so nam obetali izvrstno trgategv. Žaliče, ta nada je kratko trajala, kajti že cvet se je zaradi mrzlot in deževja neugodno obnesel. Vrh tega so se pridružile še bolezni, katere so se v vlažnem vremenu močno razvijale, namreč: Peronospora viticola, rja; črni palež, Fiker; Oldium Tukosi, plesnivec; in ako mokrotno in deževno vreme skoro ne preneha, se bode tam, kjer še kaj grozdja je, pridružila gniloba na